

HRVATSKI SABOR

Dario Zurovec
Zastupnik

Zagreb, 27. travnja 2022.

P.Z. br. 235/6

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

**Predmet: Konačni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, P.Z. br. 235 – amandmani
- podnose se**

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 196. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17, 29/18, 53/20, 119/20 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20), na Konačni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, podnosim sljedeće:

AMANDMAN 1

Članak 4.

U izmijenjenom čl. 15 stavak (10) briše se.

Obrazloženje:

Predloženim izmjenama stavka 1. članka 15. propisuje da se odgoj i obrazovanje djece rane i predškolske dobi ostvaruje na temelju nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje i kurikuluma dječjeg vrtića, dok je stavkom 4. predviđeno da nacionalni kurikulum i okvirni nacionalni kurikulum donosi ministar nadležan za obrazovanje odlukom.

Evidentno je kako stavkom 10. nije uopće propisano što to znači „eksperimentalni kurikulum“, niti tko ga sastavlja i donosi, već samo da se isti može provoditi uz suglasnost ministarstva nadležnog za obrazovanje. Samim time, evidentno je da ga ne donosi ministar nadležan za obrazovanje već samo daje suglasnost na isti, no iz teksta zakona još uvijek nije razvidno tko ga doista donosi i podnosi ministarstvu na suglasnost.

Samim time predložena formulacija suprotna je i stavku 3. članka 3. UN-ove Konvencije o pravima djeteta koji tumači kako slijedi: „Države stranke osigurat će da službe i ustanove odgovorne za skrb ili zaštitu djece budu pod stručnim nadzorom i da svoje djelovanje usklade sa standardima nadležnih vlasti, osobito glede pitanja sigurnosti, zdravlja te broja i stručnosti osoblja.“

Kako u ovom slučaju nije predviđen nikakav nadzor ili usklađivanje sa standardima nadležnih vlasti, već nešto eksperimentalno za što se ne zna tko izrađuje takav kurikulum, isto je u najmanju ruku upitno.

Uobičajeno kurikulumi i služe za unaprjeđenje kvalitete odgojno-obrazovnog rada, te smatra se kako je ministar obrazovanja dužan sve navedeno utvrditi u nacionalnom i okvirnom nacionalnom kurikulumu, bez potrebe za intervencijama u vidu eksperimentalnih kurikuluma.

Usporedbe radi, eksperimentalni program propisuje članak 29. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, a kojim člankom je točno i precizno definirano kako takav eksperimentalni program može predložiti školska ustanova, Ministarstvo, agencija nadležna za obrazovanje ili druga institucija iz sustava odgoja i obrazovanja. Također se precizira i sam postupak donošenja, odobravanja i provođenja takvog programa, što u ovom prijedlogu izmjena i dopuna Zakona nije slučaj.

Iz navedenih razloga predlažem da se Amandman 1 usvoji u cijelosti.

AMANDMAN 2

Članak 7.

U izmijenjenom čl. 20. stavak (4) mijenja se i glasi:

„(4) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako dječji vrtić kojem je osnivač jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave ne može upisati svu prijavljenu djecu, nakon upisa djece iz stavka 3. ovoga članka, djeca se upisuju na način da prednost pri upisu imaju djeca roditelja invalida Domovinskog rata, djeca oba zaposlena roditelja ili jednog zaposlenog roditelja ukoliko isključivo on ostvaruje pravo na roditeljsku skrb, djeca samohranih roditelja, djeca koja su ostvarila pravo na socijalnu uslugu smještaja u udomiteljskim obiteljima, djeca iz obitelji s troje ili više djece, djeca s teškoćama u razvoju i kroničnim bolestima koja imaju nalaz i mišljenje nadležnog tijela iz sustava socijalne skrbi ili potvrdu izabranog pedijatra ili obiteljskog liječnika da je razmjer teškoća u razvoju ili kronične bolesti okvirno u skladu s listom oštećenja funkcionalnih sposobnosti sukladno propisu kojim se uređuje metodologija vještačenja, djeca osoba s invaliditetom upisanih u Hrvatski registar osoba s invaliditetom, djeca koja imaju prebivalište ili boravište na području dječjeg vrtića, te djeca roditelja koji primaju doplatu za djecu ili roditelja korisnika zajamčene minimalne naknade.“

U čl. 20. stavku (6), briše se riječ „viša“.

Obrazloženje:

Redosljed prednosti je nužno ostvariti uzimajući u obzir najugroženije i najpotrebitije kategorije s time da se olakša na što uravnoteženiji način usklađenost obiteljskog života, zdravstvenih potreba te potrebitost za ostvarivanje radnih obveza, uzimajući u obzir konkretne i realne potrebe svakodnevnice pojedinaca koji ostvaruju to pravo.

Navođenje pojma „viša medicinska sestra“ nije u skladu s tekstom Zakona koji navodi „medicinska sestra“ pa se postavlja pitanje da li se Zakonom uvodi vanjska viša medicinska sestra ili se odnosi na medicinsku sestru iz vrtića u smislu zdravstvene voditeljice. Nerazgovijetno je navedeno i stvara nejasnoće vezano za interpretaciju pojma „viša“.

AMANDMAN 3

Članak 10.

Dodani stavak (6) čl. 23.a mijenja se i glasi:

„(6) Nadležno upravno tijelo županije, odnosno gradski ured Grada Zagreba i upravno tijelo jedinice lokalne samouprave nadležno za predškolski odgoj i obrazovanje te skrb o djeci predškolske dobi dužni su obavijestiti roditelje djece koja nisu uključena u redovite programe predškolskog odgoja u dječjem vrtiću o vremenu i mjestu upisa djece u predškolski program

putem medija, oglasnih ploča dječjih vrtića i školskih ustanova, i na drugi prikladan način.“

U dodani stavak (7) riječi „radi upisa u osnovnu školu.“ brišu se.

Objašnjenje:

Intencija zakonodavca jest propisivanje obveze nadležnim upravnim tijelima u županiji, odnosno Gradskom uredu za obrazovanje i upravnim tijelima jedinica lokalne samouprave da putem medija, oglasnih ploča dječjih vrtića i školskih ustanova obavijeste roditelje djece koja nisu uključena u redovite programe predškolskog odgoja u dječjem vrtiću o vremenu i mjestu upisa djece u predškolski program. No kako je za očekivati da su navedena tijela vezana odredbama Zakona o općem upravnom postupku, koji ne predviđa obavještanje stranaka o njihovim pravima i obvezama putem medija, to je važno proširiti načine i modalitete obavještanja roditelja, odnosno svih osoba kojima je povjerena skrb o djetetu.

Propisivanjem istoga u zakonskom tekstu otklanjaju se nedoumice u kojima bi se mogla naći tijela obveznici obavještanja i proširuju im se modaliteti djelovanja, a što će posljedično dovesti i do ostvarivanja ciljeva radi kojih se predlažu izmjene ovoga zakona, odnosno uključivanju većeg broja djece u programe predškolskog odgoja.

Predlaže se brisanje riječi „radi upisa u osnovnu školu“. Naime, Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi propisuje da je osnovnoškolski odgoj i obrazovanje obvezno za sve učenike u Republici Hrvatskoj, kao i uvjete godina života za upis u osnovnu školu uz mogućnost odgode ili privremenog oslobođenja upisa uz određene stroge uvjete vezane uz psihofizičko zdravlje djeteta. No nigdje nije kao uvjet propisana dostava potvrde o završenom predškolskom programu.

Cijeneći misao vodilju predlagatelja ovih izmjena, slobodan sam ukazati na presudu Europskog suda za ljudska prava u predmetu Oršuš i drugi protiv Hrvatske iz 2010. godine u kojoj je utvrđena, između ostaloga, i povreda prava na obrazovanje. Propisivanjem potvrde o završenom predškolskom programu, kao obvezne pri upisu u osnovnu školu, predstavljalo bi upravo to, povredu prava na obrazovanje onima koji iz nekih razloga nisu pohađali pred školu.

Ukoliko prikazivanje potvrde o završenom predškolskom programu pri upisu u osnovnu školu nije bila intencija zakonodavca, onda je također logično te riječi ukloniti iz predloženog zakonskog teksta.

AMANDMAN 4

Članak 12.

U izmijenjenom čl. 24. stavak (6) mijenja se i glasi:

„(6) Osoba iz stavka 4. ovoga članka prilikom prijave na natječaj dužna je dostaviti dokaz da nije bila zaposlena u sustavu predškolskog odgoja i obrazovanja na radnom mjestu odgojitelja, a u koju svrhu može dostaviti javno ovjerovljenu vlastitu izjavu.“

Objašnjenje:

Ovaj članak odnosi se na osobe koje mogu obavljati posao odgojitelja ukoliko se na natječaj ne javi osoba koje je završila studij odgovarajuće vrste za rad na radnome mjestu odgojitelja. Ujedno je tim osobama uveden uvjet stjecanja kvalifikacije odgojitelja u roku od dvije godine od dana zasnivanja radnoga odnosa, što u slučaju neispunjenja dovodi do prestanka radnoga odnosa.

Također se, stavkom kojom se predlaže dopuniti, od osoba koje nemaju kvalifikaciju odgojitelja traži da dostave dokaz da već nisu bile zaposlene u sustavu predškolskog odgoja i

obrazovanja na mjestu odgojitelja. No nigdje nije definirano na koji način bi te osobe trebale pribaviti tu ispravu i tko im istu izdaje.

Osnovna načela upravnih i parničnih postupaka jesu ta da se „negativne činjenice ne dokazuju“, odnosno lakše je dokazati da si nešto učinio nego da isto nisi učinio.

Stoga se ovim amandmanom ispravlja propust zakonodavca i preveniraju buduće različite prakse i tumačenja, te obvezuje osobe navedene u stavku 4. članka 24. dostaviti javno ovjerovljenu spravu kojom same, pod kaznenom i materijalnom odgovornošću, jamče da nisu bile zaposlene u sustavu predškolskog odgoja i obrazovanja na radnom mjestu odgojitelja.

AMANDMAN 5

Članak 13.

U dodanom čl. 24.a stavku (3) podstavak c) mijenja se i glasi:

„da nije roditelj, skrbnik, usvojitelj, bračni ili izvanbračni supružnik navedenih osoba, kao niti član obitelji ili drugi srodnik djeteta kojem se pruža potpora, a s kojim članom obitelji ili srodnikom djetete živi u zajedničkom kućanstvu“

Stavak (5), mijenja se i glasi:

„(5) Sredstva za financiranje pomoćnika za djecu s teškoćama u razvoju te stručnog komunikacijskog posrednika osiguravaju se u proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave **odnosno u proračunu Republike Hrvatske ukoliko je osnivač dječjeg vrtića Republika Hrvatska.**“

Obrazloženje

Obiteljski zakon, koliko se god to činilo neobičnim, uopće ne sadrži definiciju obitelji, a kamoli uže obitelji. Stoga bi ovakvim nezavršenim i nedefiniranim zakonskim tekstom ostala „rupa u zakonu“, odnosno svaki osnivač dječjeg vrtića tumačio bi ovu odredbu ili ekstenzivno ili suženo, ovisno o situaciji, što valja izbjeći.

Stoga u odredbu potrebno je ugraditi pojašnjenje koje je u skladu sa ostalim važećim Zakonima u Republici Hrvatskoj (Zakon o parničnom postupku, Zakon o općem upravnom postupku...), uz ograničenje zajedničkog života u istome kućanstvu, kakvo je primjerice sadržano u točki 3. članka 9. Zakona o udomiteljstvu.

U stavku 5. predlaže se dodati dio rečenice kojim se Republika Hrvatska obvezuje osigurati potrebna sredstva za dječje vrtiće kojima je ona osnivač, a sve kako bi odredba ovoga članka bila u skladu sa odredbom članka 7. istog Zakona kojim je, između ostaloga, utvrđeno da dječji vrtić može osnovati Republika Hrvatska. Nastavno na navedeno, stavkom 1. članka 48. istog Zakona također je određeno da: „Osnivač dječjeg vrtića dužan je osigurati sredstva za osnivanje i rad dječjeg vrtića.“

AMANDMAN 6

Članak 14.

U izmijenjenom članku 26. stavak (5) mijenja se i glasi:

„(5) Ako se na natječaj ne javi osoba koja ispunjava uvjete iz članka 24. ovoga Zakona, natječaj će se ponoviti u roku od pet mjeseci, a do zasnivanja radnog odnosa na osnovi ponovljenog natječaja radni se odnos može zasnovati s osobom koja ne ispunjava propisane uvjete **izuzev sa osobom kod koje je utvrđeno postojanje jednog od razloga navedenih u članku 25. ovog Zakona.**“

Obrazloženje:

Članak 26. stavak 5. glasi:

„Ako se na natječaj ne javi osoba koja ispunjava uvjete iz članka 24. ovoga Zakona, natječaj će se ponoviti u roku od pet mjeseci, a do zasnivanja radnog odnosa na osnovi ponovljenog natječaja radni se odnos može zasnovati s osobom koja ne ispunjava propisane uvjete.“

Kako je jedan od propisanih uvjeta upravo nekažnjavanost odnosno nepostojanje aktivnih prekršajnih ili kaznenih postupaka, detaljno opisanih u članku 25., to se i u slučaju iznimne potrebe za zapošljavanjem ovo ograničenje mora poštivati u cijelosti.

AMANDMAN 7

Članak 20.

U izmijenjenom čl. 34 stavak (3) mijenja se i glasi:

„(3) Najmanje polovicu članova upravnog vijeća imenuje osnivač, jednog člana biraju roditelji djece korisnika usluga, a ostali članovi upravnog vijeća biraju se tajnim glasovanjem iz reda **odgojno-obrazovnih radnika.**“

Obrazloženje:

Stavak 3. članka 34. glasi:

(3) Najmanje polovicu članova upravnog vijeća imenuje osnivač iz reda javnih radnika, jednog člana biraju roditelji djece korisnika usluga, a ostali članovi upravnog vijeća biraju se tajnim glasovanjem iz reda odgojitelja i stručnih suradnika dječjeg vrtića.

Dakle, navedeni stavak spominje javne „radnike“, a ne javne „djelatnike“, te isto valja popraviti.

Člankom 12. ovog Konačnog prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, upravo su odgojitelji i stručni suradnici obuhvaćeni i definirani terminom „*odgojno-obrazovni radnici*“, te valja slijediti terminologiju radi preglednosti i konzistentnosti zakonskog teksta.

AMANDMAN 8

Članak 21.

U izmijenjenom članku 37. stavak (4) mijenja se i glasi:

„(4) Na prijedlog upravnog vijeća dječjeg vrtića ravnatelja imenuje i razrješava osnivač dječjeg vrtića.“

Obrazloženje:

Ravnatelja dječjeg vrtića čiji je osnivač republika Hrvatska imenuje i razrješava ministar nadležan za obrazovanje, te je u ovom slučaju situacija potpuno jasna.

No, ovim stavkom 4. članka 37. propisano je kako ravnatelja vrtića kojem je osnivač jedinica lokalne i područne samouprave imenuje i razrješava izvršno tijelo osnivača, odnosno načelnik, gradonačelnik ili župan. Pri tome, u obrazloženju prijedloga izmjenjena niti na koji način nisu pojašnjeni razlozi za ovakvu izmjenu, kao niti poboljšanja koja će se time postići.

Nastavno na navedeno, u istome članku, stavku 15. ističe se da ravnatelj općenito razrješava osnivač, što znači predstavničko tijelo. Spomenuti stavak 15. glasi: „*Ako ravnatelj ne ispunjava ovim Zakonom i drugim propisima utvrđene obveze, osnivač dječjeg vrtića, na prijedlog upravnog vijeća ili upravnog tijela koje je utvrdilo nepravilnosti i nezakonitosti u radu ravnatelja, razriješit će ravnatelja i imenovati drugu osobu sukladno ovom Zakonu.*“

Na ovaj su način unutar istoga članka istog zakona za istu situaciju (razrješenje ravnatelja dječjeg vrtića kojem je osnivač jedinica lokalne odnosno područne samouprave) propisana dva različita ovlaštenika, što otvara veliku pravnu nesigurnost koju treba razriješiti.

Niti sama jezična konstrukcija stavka 4. članka 37. nije dobra jer upućuje na izvršno tijelo osnivača u dječjem vrtiću kojemu je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Time se zapravo upućuje samo na dječje vrtiće koje su zajedno osnovale jedinica lokalne i jedinica regionalne samouprave. U suprotnom, zakonodavac bi umjesto riječi „i“ koristio riječ „ili“.

Iz navedenih razloga podnosim ovaj amandman te predlažem isti usvojiti u cijelosti.

AMANDMAN 9

Na članak 24. iza članka 50.a nakon stavka 3. dodaju se stavci 4. i 5 koji glase:

„(4) U državnom proračunu osiguravaju se sredstva za prehranu djece u dječjim vrtićima čiji je osnivač Republika Hrvatska, odnosno jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave.

(5) U državnom proračunu osiguravaju se sredstva za provedbu programa predškole.“

Obrazloženje:

Pravilna, kvalitetna i svakom djetetu dostupna prehrana u dječjim vrtićima kulturološki je doseg kojem stremimo, a kojim bismo riješili problem prehrane u dječjim vrtićima na nacionalnoj razini, umjesto da je kao do sada isti prepušten jedinicama lokalne i regionalne samouprave i njihovoj financijskoj moći.

Samim time već od početka dolazi do neravnopravnosti među djecom budući financijski snažnije jedinice lokalne i područne samouprave mogu osigurati za roditelje jeftiniju ili čak besplatnu prehranu djeci koja žive na području istih. Dok je potpuno razumno za primijetiti i zaključiti kako su djeca koja žive na području slabije razvijenih jedinica lokalne i područne samouprave od samog početka u financijski lošijem položaju od djece koja imaju tu sreću i žive u razvijenijim područjima Hrvatske. Navedenim postupanjem djeca su dovedena u neravnopravan i diskriminirajući položaj ovisan o području naše zemlje u kojem žive, a koje se zapravo nalazi unutar iste, jedinstvene i unitarne Republike Hrvatske.

Stavkom 4. članka 48. Konačnog prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju propisano je kako je program predškole za roditelje besplatan. Dodatno je i sama predškola utvrđena kao obvezna prije polaska u osnovnu školu. Primjerice, radi boljeg pojašnjenja i usporedbe, osnovna škola je također obvezna i za roditelje besplatna, te Republika Hrvatska snosi troškove nabavke udžbenika i dodatnih radnih materijala. Samim time, budući upravo republika Hrvatska propisuje i predškolu kao obveznu, te jedinice lokalne i regionalne samouprave nemaju nikakva utjecaja na tu odluku, logično je i da osnovne troškove za provedbu ove nove obveze predvidi i snosi Republika Hrvatska.

Nastavno na sve navedeno, želim dodatno istaknuti i slijedeće. U studiji o siromaštvu među djecom, izdanoj od UNICEF-a 2015. godine, izrađenoj u suradnji sa Ministarstvom

socijalne politike i mladih i Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta te roditeljima i skrbnicima, centrima za socijalnu skrb i dječjim vrtićima koji su bili uključeni u istraživanje, pod nazivom „Siromaštvo i dobrobit djece predškolske dobi u Republici Hrvatskoj“, kao neke od mjera i preporuka navedeno je:

- ... treba dobiti detaljniji uvid u naknade i kriterije koji se koriste prilikom dodjele novčanih i drugih potpora djeci na razinama jedinica lokalne samouprave, kako bi se izbjeglo nepravedno kumuliranje prava prema lokalnim kriterijima.
- Bez regulacije s nacionalne razine, mala je vjerojatnost da će na trenutačnoj razini razvijenosti lokalnog političkog procesa i određivanja lokalnih društvenih prioriteta pitanje javnih prostora i drugih sadržaja namijenjenih predškolskoj djeci doći na dnevni red u velikom broju jedinica lokalne samouprave.
- U situaciji velikih razlika u fiskalnim kapacitetima pojedinih jedinica lokalne samouprave, nužno je da središnja vlast sufinancira projekte za djecu (među koje spada i izgradnja javnih površina) u onim jedinicama koje znatno zaostaju za nacionalnim prosjekom razvijenosti.

Usluge predškolskog odgoja i obrazovanja i socijalne usluge treba učiniti dostupnima i dohvatljivima za svu djecu. Ova mjera pretpostavlja sljedeće:

- Veće investicije u razvoj mreže usluga odgoja i obrazovanja za predškolsku djecu na cijelom području Hrvatske, osobito u ruralnim i slabije razvijenim područjima.
- Predškolski obrazovni programi trebaju biti u nadležnosti (ili u koordinaciji) nacionalne vlasti koja svojim intervencijama treba utjecati na proširenje kapaciteta, definiranje standarda kvalitete predškolskih programa i donošenje odluka o obveznom uključivanju sve djece u programe ranog odgoja i obrazovanja. Univerzalni programi ranog odgoja i obrazovanja, koji su kvalitetni i usmjereni na cjelokupan razvoj djetetovih potencijala, donose najviše koristi svoj djeci, osobito onoj iz siromašnih i depriviranih obitelji.
- Usluge predškolskog odgoja i obrazovanja trebaju biti u financijskom pogledu dohvatljiva roditeljima, tj. ne smiju predstavljati prevelik financijski teret za kućni budžet. Najsiromašniji roditelji (među koje se ubrajaju korisnici socijalne pomoći) trebaju imati besplatan pristup uslugama.
- Treba razvijati sustav pomoći i podrške roditeljima i djeci koja žive u siromaštvu tako da im se omogući uključivanje i sudjelovanje u redovitim programima za djecu, osobito uslugama ranog odgoja i obrazovanja (jaslice i vrtić).

Potrebna je veća uloga središnje vlasti u razvoju mreže usluga predškolskog odgoja i obrazovanja na cijelom teritoriju Hrvatske. Dosadašnje prepuštanje razvoja mreže usluga predškolskog odgoja i obrazovanja isključivo jedinicama lokalne samouprave pokazalo se nepravednim i neučinkovitim te je rezultiralo velikim horizontalnim nejednakostima u pogledu dostupnosti i dohvatljivosti usluga za djecu.

Također, a kako je Studija Unicefa i Središnjega državnog ureda za mlade i demografiju, potvrdila da je manje od jednog djeteta od petero djece iz romskih kućanstava upisano u sustav ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, to bi se ovakvim zakonskim izmjenama potaklo sudjelovanje djece u predškolskom programu i pravovremeno uključivanje u odgojno-obrazovni proces.

Dario Zurovec
Zastupnik

